

sloni v alpah

Pred dvema tisočletjema se je znameniti vojskovodja Hannibal v želji, da bi si podredil rimski imperij, odločil za drzno in tvegano taktiko. Nepremagljiv rimski imperij je želel zavzeti povsem nepričakovano in tvegano – s svojo vojsko bojnih slonov se je odločil napasti s severa. Tako se je iz Kartagine, ki je bila na območju današnje Tunizije, podal na dolgo pot po Iberskem polotoku in čez Pireneje, prečkal je Alpe ter presenetil Rimljane. Prevzel je oblast in se vpisal v zgodovino. Nemogoče mu je uspelo.

Cipra

Od 17. do 19. septembra je bila v Lihtenštajnu letna konferenca mednarodne komisije za varstvo Alp – Cipra. Slovenija je kot podpisnica alpske konvencije enakovredna v družbi najrazvitejših držav prav zaradi koščka Alp znotraj naših meja. Alpska konvencija je mednarodna pogodba, katere namen je zagotoviti varstvo in sonaravni razvoj alpske regije. Podpisana je bila 7. novembra 1991 v Salzburgu. Prve so jo podpisale Avstrija, Nemčija, Italija, Francija, Lihtenštajn in Švica. Slovenija je konvencijo podpisala 29. marca 1993. Veljati je začela 6. marca 1995, nastala pa je na pobudo Cipe po dolgih pripravah, ki jih je vodila ta organizacija. Društvo Cipra Slovenija si prizadeva uresničevati določila protokola pri nas in zastopa Slovenijo v mednarodni povezavi.

Rast?

Strokovne konference se je udeležilo približno 200 predstavnikov članic podpisnic. V sodobnem, energetske varčno zasnovanem družbenem središču naselja Gamprin v kneževini Lihtenštajn so potekali predavanja in delavnice pod skupnim naslovom »Rast na vse kriplje in pretege?«. Naravna težnja človeka po izboljšavah je izoblikovala sodoben svet. Razvoj je človeštvu prinesel veliko dobrega. S tehnologijo smo vedno bolj mobilni, naša bivališča so udobnejša in varčnejša, komunikacijska omrežja omogočajo hiter pretok zamisli in znanja. Dosedanji uspešni razvoj je omogočala rast na račun cenenih naravnih virov, ki pa se zaradi vse večjega obsega izra- be počasi izčrpavajo. To vodi v ekološko in

gospodarsko krizo, katere prag smo že prestopili. In ker je kulturnemu okolju Alp prizadevanje za doseganje vse večje blaginje naravno in prirojeno, je bilo vprašanje o iskanju sreče v Alpah rdeča nit konference.

Prevrednotenje

Kako torej nadaljevati, se je spraševal Maurizio Pallante, predsednik Društva za srečno upadanje. Glavno težavo vidi v tem, da je

bil BDP (bruto družbeni proizvod) do zdaj osnovni kazalnik razvoja. Z njim merimo letno denarno vrednost izmenjave dobrin in storitev, ki naj bi po definiciji zadovoljevale naše želje. Vendar ni vedno tako. Ko na primer z avtomobilom stojimo v prometnem zamašku in motor teče v prazno, se BDP povečuje. To je dobro za gospodarstvo in kazalnik rasti, nikakor pa ne za nas in našo srečo.

Po prepričanju Maurizija Pallanteja je nastopil čas za prevrednotenje družbenih norm. Individualne dobrine je treba zamenjati za kolektivne. Ponovno je treba vzpostaviti načelo dela, ki ga je zamenjalo načelo zaposlitve. Če je nekdo zaposlen, še ne pomeni, da je tudi delaven in da proizvaja kakršno koli dobrino. Tako se izgubljata energija in učinkovitost družbe. Lastno delo je osnova prevrednotenja, ki nas pripelje do »srečne-

Sodoben in energetske učinkovito zasnovan družbeni objekt, kjer je bila konferenca

Konference se je udeležilo približno 200 ljudi iz držav podpisnic alpske konvencije.

Rast na vse kriplje in pretege?

Slon – prisposoba diktata rasti

ga upadanja», kar pomeni, da se kakovost življenja ne poslabša, nasprotno, še naprej se povečuje. Slikovit primer je domači vrt za pridelavo zelenjave. Na njem z lastnim delom pridelamo dobrine, ki so kakovostnejše in bolj zdrave od kupljenih. A ker gre za lastno proizvodnjo, in ne blagovno menjavo, ob tem BDP pada.

Do upadanja bo v vsakem primeru kmalu prišlo oziroma je že. Dosegli smo meje narave. Naravni viri niso neomejeni in nikakor niso več poceni. Če se tega zavedamo, lahko upadanje nadziramo in ga usmerimo v svojo korist in srečo, sicer lahko pride do škodljivega upadanja, ki vodi v družbeno degradacijo.

Upadanje

Gerlind Weber je profesorica na dunajski univerzi. Že nekaj let preučuje razvoj av-

strijskih občin. Njene ugotovitve nikakor niso všeč uradnim državnim statistikam. Stanje je namreč tako, da večina avstrijskih občin zaznava upad razvoja. Razlogov je več: odseljevanje, odmakrjenost, nekonkurenčnost ipd. Ker je družba sledila diktatu rasti in razvoja, so te občine upad doživljale kot nekaj negativnega. Nadzorovanega upadanja niso poznale. Usmerjanje upadanja je politično in tehnično precej zahtevnejše kot usmerjanje rasti.

Tako rast kot upadanje sta naravna procesa. Neomejene rasti v naravi ni. V svojem predavanju je poudarila, da je vsak socioekonomski sistem zmožen preživetja, če spoštuje ekološke procese. V tem kontekstu je izpostavila razliko med rastjo in bohotenjem. Če se manjše število posameznikov bohoti na račun vseh ostalih, je to dolgoročno uničujoče za oba. Tudi ta dejavnik je družbo pripeljal do trenutne krize.

Sloni

Asociacijo na nenavadno zgodovinsko dejstvo slonov v Alpah je sprožilo uvodno predavanje prof. Fraza Josefa Radermacherja, predstavnika Club of Rome. Logika rasti se vse bolj približuje svojim mejam. Podnebna in energetska kriza sta le dokaz že omenjenega dejstva. Gospodarska kriza pa težave še pogloblja. Diktirana rast je onemogočala vsak novi način razmišljanja. Zrasla je kot slon v naših glavah, ki onemogoča, da bi spoznavali druge zasnove prihodnosti.

Kot se je zdelo nekoč nemogoče prečkati Alpe s sloni, je danes nemogoče videti svet brez razvoja. Franz Josef Radermacher nas je pozval k preobratu: »Izbrišimo že starega slona iz glave in začnimo razmišljati o seksi žirafi.« Opustimo stare zasnove razmišljanja na podlagi rasti BDP-ja in razmišljamo o srečnem upadanju. Ni več veliko časa.

Seksi žirafe